

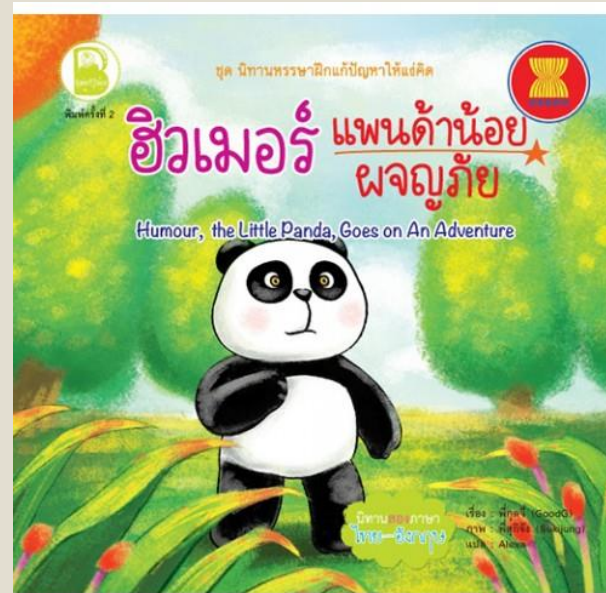
ความสนใจ ในการอ่านของเด็ก

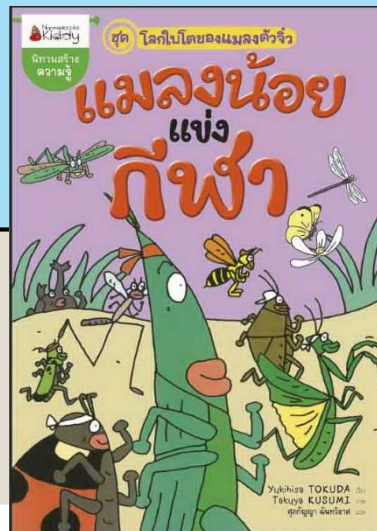
ปราณี เชียงทอง (2526 : 124 – 125) ได้กล่าวถึงเรื่องที่เด็ก
ชอบอ่านว่ามีลักษณะต่อไปนี้

1. เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย เรื่องประเภทนี้เป็น
เรื่องที่เด็กชื่นชอบของเด็กทุกวัย ลักษณะของ
เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ได้แก่ การผจญภัยใน
ทะเล การสำรวจท้องถื่นต่างๆ การเดินทาง
การท่องเที่ยว เรื่องตีกด้าบรรพ์ เรื่องดินแดน
แสนไกล หรือดินแดนมหัศจรรย์ เรื่องประเภท
ลูกทุ่งที่จะต้องต่อสู้ชีวิตและผจญภัย

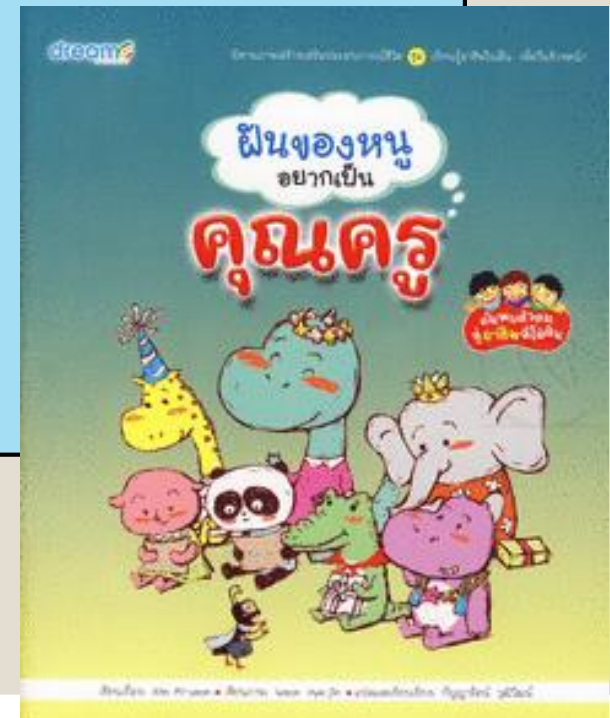

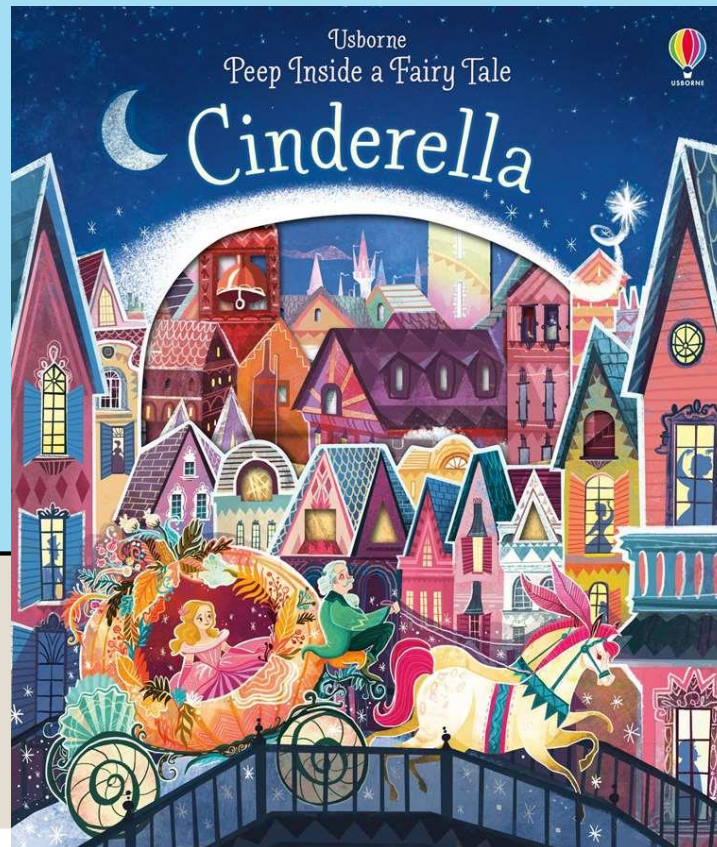
2. เรื่องเกี่ยวกับกีฬา เรื่องเกี่ยวกับกีฬาทุกชนิดที่
ที่ตัวเอกของเรื่อง เป็นนักกีฬายอดเยี่ยม อาจเป็น
เรื่องเกี่ยวกับชีวประวัติ วิธีการเล่นกีฬา หรือเรื่อง
อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เด็กที่ชอบหนังสือ
ประเภทนี้อาจมีเหตุผลหลายประการ เช่น อ่าน
เพื่อชดเชยอารมณ์ปรารถนาที่ตนเองไม่ได้เป็น
นักกีฬา อ่านเพื่อเรียนรู้ความสำเร็จของคนอื่น
เป็นต้น

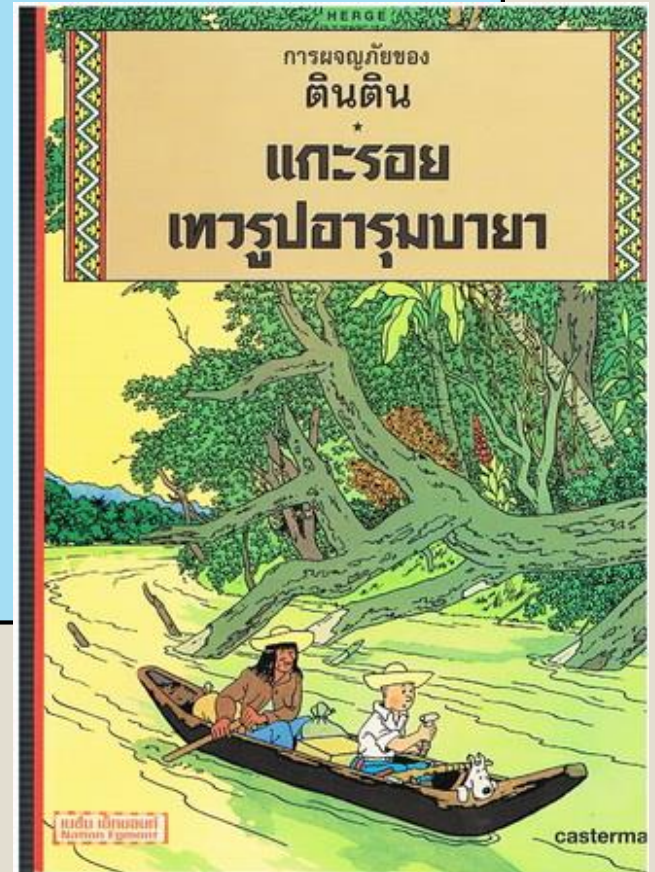
3. เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ เด็กหญิงมักชอบเรื่องประเภทนี้ โดยเฉพาะถ้าเป็นเรื่องที่ตัวเอกหญิงของเรื่องประสบความสำเร็จในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง

4. เรื่องเกี่ยวกับความรัก เรื่องทำนองนี้เป็นเรื่อง
ประเภทเพื่อฝัน มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักของ
หนุ่มสาว เด็กหญิงวัยรุ่นจนถึงหญิงสาวชอบอ่าน
เรื่องทำนองนี้

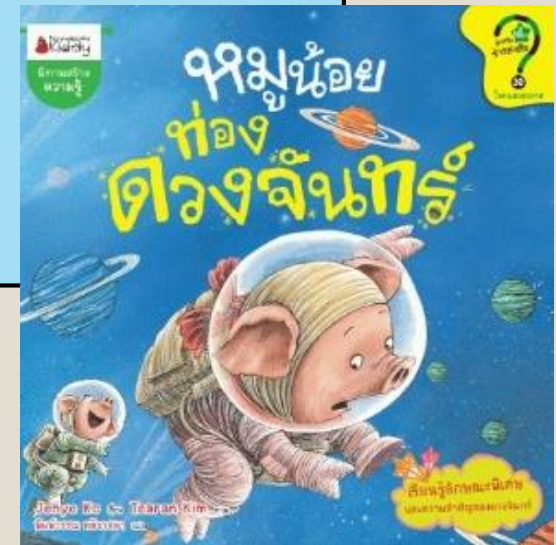
5. เรื่องลึกลับและเรื่องสืบสวน เรื่องลักษณะนี้
ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่าน แม้บางครั้งตัวละครเอกของเรื่องจะเป็นผู้ร้าย เช่น โรบินฮูด

6. เรื่องเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ เรื่องที่ตัวเอกเป็นสัตว์
เด็กเล็กชอบอ่านมากกว่าเด็กโต

7. เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และเครื่องยนต์
กลไกต่างๆ เรื่องเหล่านี้เป็นที่นิยมอ่านกันมาก
โดยเฉพาะเด็กชาย เช่น เรื่องนอกโลกหรืออวกาศ
โลกในอนาคต และการท่องเที่ยวสำรวจดวงดาว
ในพิภพ เรื่องเหล่านี้อาจเป็นจินตนาการที่อิงหลัก
วิทยาศาสตร์

พืชที่มีสปอร์ จะกระจายสปอร์ไปในอากาศแบบนี้

ถ้าการถ่ายเรณูเกิดขึ้นในดอกเดียวกัน เรียกว่า "การถ่ายเรณูในต้นเดียวกัน"

แต่ถ้าเกิดขึ้นจากดอกคนละต้น ที่มีพันธุ์หรือชนิดต่างกันเรียกว่า "การถ่ายเรณูข้าม" ซึ่งต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมพาละของเรณูไปผสม

การถ่ายเรณูในต้นเดียวกัน

ข้าว

ข้าวบาร์เลย์

ดอก มอริ่งกาลอริ

การถ่ายเรณูข้าม

โดยแมลง

กุหลาบ

สาข่าข่าขี้ปู

สาข่าข่าขี้ปูเกลียว

โดยกระแสน้ำ

โดยนก

คามิเลีย

ขมิ้นขาวขมิ้นแดง

เลา

ข้าวโพด

โดยลม

ถูกต้อง จันเรา ไปดูการปฏิสนธิ ของดอกไม้เถอะ

ก็เหมือนคนที่ แต่งงานกันนั้นแหละ จริงมั๊ยจ๊ะ มินต์จ๋า?

พลอร่าร้องให้ทำไม เราทำอะไรให้เธอเสียใจอีกเธอ?

เพราะเวทมนตร์จะเสื่อม แฉกแกเร็วด้วย

โห...

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

- วิริยะ สิริสิงห (2524 : 14) ให้ความเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กชอบว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องที่มีความหมายสมบูรณ์ ชื่อเรื่อง que เด็กสามารถเข้าใจได้ทันทีที่อ่านชื่อ จะเป็นที่น่าสนใจของเด็กมากกว่าชื่อเรื่อง que สื่อความหมายกับเด็กได้น้อย เด็กชอบชื่อเรื่องที่เป็นชื่อของสัตว์ มีคำว่า “ลูก” หรือ “พิเศษ” รวมอยู่ด้วย เด็กไม่ชอบชื่อเรื่องที่มีคำว่า “น้อย” เว้นแต่คำนี้จะรวมอยู่กับคำอื่นๆ ที่เด็กชอบ เช่น คำว่า วิเศษ มหัศจรรย์ มโหฬาร เป็นต้น

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

2. ปก เด็กชอบหนังสือที่ปกสวยงามมากกว่าหนังสือที่มีปกสีไม่สวย และเด็กชอบหนังสือปกแข็งมากกว่าหนังสือปกอ่อน

3. ราคา เด็กชอบหนังสือที่มีราคาไม่แพงนัก ถ้าหนังสือสำหรับเด็กเล่มใดมีราคาสูง บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักไม่นิยมซื้อให้เด็กอ่าน

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

4. ชื่อผู้แต่ง หนังสือสำหรับเด็กเล็ก ชื่อผู้แต่งอาจไม่มีความหมาย เด็กสนใจเรื่องและภาพประกอบในหนังสือมากกว่า ชื่อผู้แต่งอาจมีความหมายบ้างในกรณีที่เด็กเคยรู้จักและเคยอ่านเรื่องของผู้แต่งคนนั้นมาก่อนและเป็นที่ยกใจของเด็ก เช่น ดร. ชุสนน์ เป็นต้น

5. ภาพประกอบ เด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ และชอบภาพสวยงามที่เป็นจินตนาการในทำนองสัตว์ต่างๆ สามารถทำอะไรได้เหมือนมนุษย์ เช่น มีบ้านอาศัย มีเสื้อผ้าสวมใส่ สนทนาปราศรัยกันได้ เป็นต้น นอกจากนี้ เด็กชอบดูภาพที่ดูง่าย ไม่ซับซ้อน และเป็นภาพที่แสดงการกระทำ

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

6. ภาษาและตัวอักษร เด็กชอบหนังสือที่ใช้ภาษาง่ายๆ ใช้ตัวอักษร
ง่ายชัดเจน ไม่ใช้อักษรประดิษฐ์ที่ดูสวยงามแต่อ่านยาก ตัวอักษร
ต้องมีขนาดใหญ่พอเหมาะกับสายตาของเด็ก

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

7. เนื้อเรื่อง เด็กชอบเรื่องสนุก ขบขัน น่าหัวเราะ ชอบนิทาน และชอบเรื่องที่ตัวเอกของเรื่องเป็นสิ่งที่มีความสามารถเดิน วิ่ง และเคลื่อนไหวอิริยาบถได้ เรื่องต่างๆ ที่เด็กชอบ ได้แก่ เรื่องที่แสดงถึงสิ่งเล็กสามารถชนะสิ่งใหญ่ เรื่องที่แสดงความเจ้าเล่ห์เพทุบายแล้วแพ้ภัยตนเอง เรื่องจินตนาการที่สนุกสนานเหลือเชื่อ เรื่องที่เสริมลักษณะนิสัย เรื่องที่ต้องการใช้เขาวงกต ใช้ไหวพริบแก้ปัญหา และเรื่องลึกลับที่ไม่ซับซ้อนมากนัก

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

8. คุณภาพของกระดาษที่ใช้พิมพ์ เด็กชอบหนังสือพิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี ค่อนข้างแข็ง และเป็นกระดาษสีขาว

9. ขนาดรูปเล่มและการวางหน้า ในประเทศไทยนิยมใช้ขนาดรูปเล่มเพียง 2 ขนาด คือ ขนาด 16 หน้ายก และขนาด 8 หน้ายก เพราะยึดถือความสะดวกในการพิมพ์เป็นหลัก เด็กชอบหนังสือทั้งสองขนาด แต่ชอบปกแข็งมากกว่าปกอ่อน

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

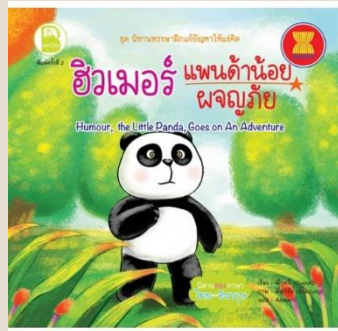
10. ความหนาบางของหนังสือ เด็กชอบหนังสือที่ไม่หนา หรือเนื้อเรื่องยาวเกินไปนัก ความหนาของหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีความหนาประมาณ 16 – 21 หน้า

ลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ

- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2543 : 20) ให้ความเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กชอบว่ามีลักษณะ ดังนี้

... ไม่ว่าจะเป็เด็กชาติใด ความชอบของเด็ก จิตวิทยาการอ่านของเด็ก พฤติกรรมของเด็กนั้นเหมือนกัน จะต่างกันเฉพาะด้านภาษา วัฒนธรรมและประเพณี

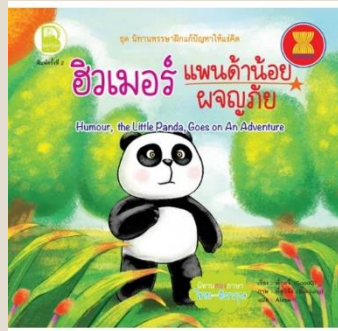
ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

1. ความประณีตด้านเนื้อเรื่อง

ลักษณะของเนื้อเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะต่อไปนี้

1) วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ดีต้องมีโครงเรื่อง อันเป็นลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่ไม่ซับซ้อน

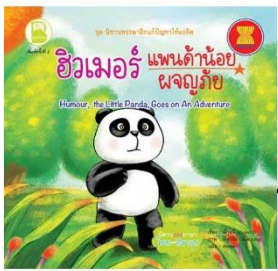
2) ในเนื้อเรื่องต้องมีแก่นเรื่องหรือแนวคิดของเรื่องที่ชัดเจน นำเสนอแนวคิดในทางดีงามสร้างสรรค์ ไม่ยากเกินความเข้าใจของเด็ก และควรเป็นแนวคิดที่ไม่ห่างไกลวัยและความสนใจตามวัยของเด็กจนเกินไป

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

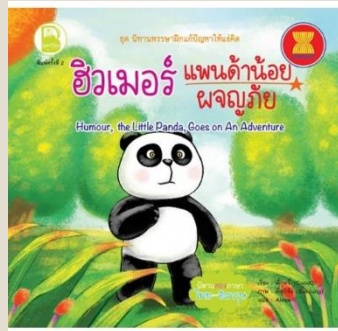
3) เนื้อเรื่องตรงกับวัยและความสนใจของเด็ก อันได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น สัตว์ เทพนิยาย นิทานต่างๆ เรื่องเกี่ยวกับความรักของสัตว์เลี้ยง เรื่องจินตนาการ สนุกสนาน เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องที่ใช้ชาวน์ปัญญา ความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหา เรื่องที่เสริมสร้างคุณธรรมและลักษณะนิสัย หรือเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัย เรื่องตื่นเต้น

4) เนื้อเรื่องต้องให้สาระ พร้อมทั้งคำอธิบายที่ง่าย ให้ความรู้ ความคิด ช่วยพัฒนาทัศนคติ และค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

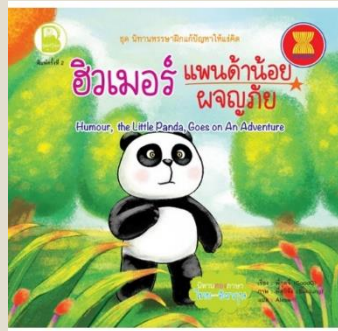
- 5) ลักษณะการดำเนินเรื่องต้องจับใจ ท้าใจ เนื้อเรื่องไม่ลืมนวน เนื้อหาไม่ยาวจนเกินไป
- 6) ตัวละครในเรื่องต้องมีชีวิตชีวา และอยู่ในวัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกับเด็ก
- 7) ในเนื้อเรื่องต้องมีการกระทำ (action) ช่วยให้เรื่องมีความเคลื่อนไหวไปสู่เป้าหมายของเรื่อง
- 8) ในเรื่องต้องมีการต่อสู้กับปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อตัวละครเอกประสบกับปัญหา จะต้องต่อสู้แก้ปัญหา ด้วยการตัดสินใจหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 9) เนื้อเรื่องต้องสร้างความระทึกใจให้ผู้อ่านตลอดเวลา กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ให้ผู้อ่านอยากติดตามว่าเรื่องราวจะจบอย่างไร

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

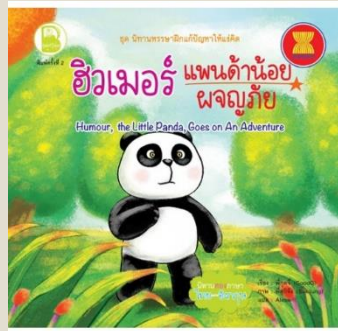
2. ความประณีตด้านภาษา

วิริยะ วิริสิงห์ (2524 : 19, 23) ได้กล่าวถึงลักษณะภาษาในหนังสือสำหรับเด็กว่า การเขียนเรื่องสำหรับเด็กต้องใช้คำง่าย ถูกต้อง ตรงความหมาย เด็กชอบหนังสือที่ใช้ภาษาง่ายๆ ควรเลือกใช้คำที่ไม่เป็นอุปสรรคกีดขวางกระบวนการคิด เด็กชอบคำซ้ำบ่อยๆ มีคำคล้องจอง มีจังหวะการเล่นคำ ชอบวรรณกรรมสำหรับเด็กมีตัวหนังสือไม่มาก

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

- 1) จำนวนคำมากหรือน้อยไม่ใช่สิ่งสำคัญ แต่จำนวนของคำทั้งหมดที่ใช้ จะต้องมีความหมายประทับใจ มีความแจ่มชัดในด้านความหมาย
- 2) เขียนอย่างเป็นธรรมชาติที่สุด ใช้คำ วลีง่าย สั้น กระชับ และเป็นธรรมชาติ
- 3) ใช้คำที่คุ้นเคย รวมถึงใช้คำที่ง่ายและสั้น แทนคำที่ยาก และคำหรูหรา

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

- 4) ไม่ควรใช้ภาษาพื้นเมือง คำสแลง รวมถึงหลักเสียงคำจากภาษาต่างชาติ
- 5) ใช้อุปมาอุปไมยให้น้อยที่สุด เนื่องจากเด็กเล็กอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนได้
- 6) ตัวสะกด การันต์ วรรณยุกต์ ต้องถูกต้อง
- 7) ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรื่อง ควรเป็นชื่อเรื่องที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว เป็นชื่อเรื่อง que เด็กสามารถเข้าใจได้

(วิริยะ วิริสิงห. 2524 : 14)

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

3. ความประณีตด้านภาพประกอบ

ปราณี เชียงทอง (2526 : 130 – 131) ได้กล่าวถึงหลักในการพิจารณาภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กว่า ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กควรมีขนาดใหญ่ตั้งแต่ครึ่งหน้ากระดาษขึ้นไป

2) ภาพที่มีกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าควรวางภาพในด้านยาวขนานกับแนวระนาบของหน้ากระดาษ เพื่อให้ตำแหน่งของภาพทอดไปในตำแหน่งที่เด็กสนใจ

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

3) ภาพประกอบควรเป็นภาพที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ไม่เป็นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งของ เช่น ภาพรถยนต์ควรเป็น ภาพรถยนต์เต็มคัน หรือภาพสัตว์ก็ควรเป็นภาพสัตว์เต็มตัว เพราะเด็กไม่สามารถจินตนาการให้เห็นเป็นภาพเต็มสมบูรณ์ได้ ถ้าเห็นภาพเพียงบางส่วนเด็กอาจคิดว่าสิ่งของหรือสัตว์เหล่านั้น แตกหักเป็นส่วนๆ ก็ได้

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

4) สำหรับเด็กเล็ก ภาพควรมีขนาดใกล้เคียงกับชีวิตจริงของเด็ก และเป็นภาพสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย เช่น ภาพเด็กแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเหมือนของเด็กในชีวิตจริง สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านก็ควรให้เหมือนในของเด็ก เป็นต้น

5) ภาพประกอบควรเป็นภาพที่มีลักษณะง่ายๆ แสดงความหมายชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ดี ใช้เสริมความคิดรวบยอด (concept) ลดคำบรรยาย ช่วยให้เด็กสามารถจินตนาการถึงสิ่งที่กล่าวถึงได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

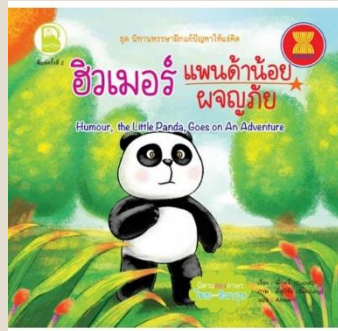
6) ภาพประกอบควรถูกต้องตรงตามความจริง ทั้งสี และการกระทำต่างๆ ภาพควรเป็นภาพสีสวยงาม นอกจากนี้ การเขียนภาพเกี่ยวกับเรื่องราวประวัติศาสตร์หรือชีวประวัติ ควรมีการศึกษา ค้นคว้าให้ถี่ถ้วน เช่น ภาพเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายของคนในยุคหนึ่ง ต้องให้ถูกต้องตรงตามความจริง เป็นต้น

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

7) ภาพประกอบควรเป็นภาพที่ให้ความรู้สึกร่างกายต่างๆ แสดง อากาการเคลื่อนไหว มีชีวิตจิตใจ เช่น ภาพให้ความรู้สึกร่างกายกำลังดีใจ ยิ้ม หรือโศกเศร้า หรือกำลังวิ่ง เป็นต้น ลักษณะของภาพควรแสดงให้เห็น ความหมายของถ้อยคำที่ใช้ดำเนินเรื่อง และสามารถช่วยให้สามารถ เข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

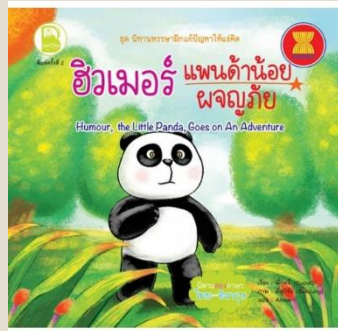
8) ในหนังสือสำหรับเด็ก ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาพประกอบที่หวาดเสียวและแสดงความโหดเหี้ยมทารุณโดยเด็ดขาด เช่น ภาพการผ่าท้อง ควักไส้ ภาพการแทง การยิง เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากจะทำให้เด็กตกใจกลัวและหวาดเสียวแล้ว ยังเป็นการชักนำจิตใจของเด็กให้โน้มน้าวไปในทางกระต้างและขาดความเมตตากรุณาอีกด้วย ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็ก ควรเป็นภาพที่งดงาม เป็นภาพที่แสดงความรักความอบอุ่น ความรักใคร่กลมเกลียว ความเมตตากรุณา ความสามัคคีหรือด้านอื่นๆ ที่ชักจูงใจให้เด็กคล้อยตามเนื้อเรื่องในทางถูกต้องเหมาะสม

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

4. ความประณีตด้านรูปเล่ม

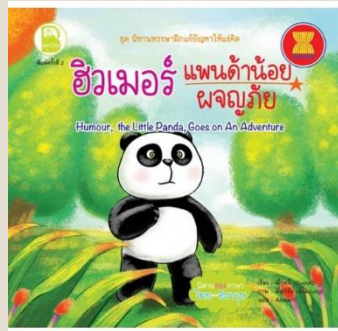
วราภรณ์ บำรุงกุล (2530 : 105) ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะรูปเล่มว่า หมายถึง วัสดุที่ใช้ทำรูปเล่มหนังสือนั้น เช่น หนังสือผ้า หนังสือพลาสติก หนังสือที่เป็นกระดาษแข็ง หนังสือที่มีผิวสัมผัสพิเศษและมีกลิ่น หนังสือที่มีภาพ 3 มิติ เป็นต้น

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

4. ความประณีตด้านรูปเล่ม

- 1) ลักษณะและขนาดรูปเล่มที่เหมาะสมต้องมีความกะทัดรัด เหมาะมือเด็ก หยิบถือและเปิดอ่านง่าย
- 2) ขนาดของตัวอักษรต้องเหมาะสมกับเด็ก เด็กเล็กต้องใช้ตัวอักษรใหญ่ ถ้าเป็นเด็กโตใช้ขนาดตัวอักษรเล็กลงมาได้
- 3) ข้อความส่วนที่เป็นเนื้อหาสำคัญ ควรใช้ตัวอักษรที่ขนาดใหญ่ขึ้นและหนาขึ้นเพื่อให้ความรู้สึกเน้นหนัก แสดงความสำคัญของข้อความนั้น
- 4) การเลือกใช้ตัวอักษรควรคำนึงถึงความอ่านง่าย และความอ่านออกเป็นสำคัญ

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก

- 5) การพิมพ์ตัวอักษรควรคำนึงถึงขนาดช่องไฟ สี และความตัดกันของตัวอักษรกับพื้นหลังด้วย
- 6) การจัดหน้าหนังสือต้องไม่บรรจุภาพหรือข้อความแน่นจนเกินไป ควรมีที่ว่างให้ผู้อ่านได้พักสายตา
- 7) การเลือกรูปเล่มต้องคำนึงถึงความแข็งแรงทนทาน ความสวยงาม และความสะดวกในการเปิดอ่านเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2543). **การสร้างสรรค์หนังสือเด็ก**. มหาสารคาม : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปราณี เชียงทอง. (2526). **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ภัทรขวัญ ลาสงยาง. (2561). **คิด เขียน สร้าง นิทานและหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วราภรณ์ บำรุงกุล. (2530). **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

วิริยะ สิริสิงห. (2524). **การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วิริยะ สิริสิงห. (2551). **การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

